

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. mevrouw M. Overmeen en de heer E. van Mierlo
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

Almelo, 18 juni 2024

Betreft: Ongevraagd advies over de inhoud van de functie van de regisseur

Geachte mevrouw Overmeen,
Geachte heer Van Mierlo,

In dit ongevraagde advies wil de Adviesraad nogmaals uw aandacht vragen voor de inhoud van de functie van regisseur, zoals genoemd in het basisdocument 'Samen mee (r) doen'. Het advies heeft vooral betrekking op de mate van doorzettingsmacht die de gemeente geeft aan deze regisseur.

In eerdere adviezen (o.a. op 21-12-2022) is door de Adviesraad ook ingegaan op de rol van de regisseur; wij zien aanleiding ons nogmaals uit te spreken over de verantwoordelijkheden die deze functionaris binnen het zorgsysteem in Almelo heeft. In dit advies zullen wij onze argumentatie hiervoor uiteenzetten en vooral ingaan op de voordelen die een dergelijke invulling van de functie zou hebben, ook met het oog op de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 en andere landelijke ontwikkelingen.

Aanleiding

In de beleidsnota 'Samen mee(r) doen' wordt de regisseur omschreven als een generalist die op meerdere plekken ondersteuning kan bieden. De Adviesraad kwam de regisseur in eerste instantie tegen tijdens een gesprek met een vertegenwoordiger van de cliëntondersteuners van Almelo Sociaal. Het betrof een casusbespreking waarin de cliëntondersteuner, een vrijwilliger, in een uiterst complexe zaak uit nood en bij gebrek aan beter "de regie maar neemt" om tot een oplossing te komen. Er bleek in deze casus geen regie voerende macht beschikbaar om bij partijen knopen door te hakken. Dit terwijl thema's als langs elkaar heen werken, de aanwezigheid van meerdere hulpverleners in een gezin, het gebrek aan samenwerking en regie nu juist voor het toenmalige kabinet (in 2015) redenen waren de decentralisatie(s) door te voeren. Ook de rapportage van het meldpunt voor Adviesraden Sociaal Domein, januari 2024, en de hierin genoemde klachten van cliënten over de voortdurend wisselende hulpverleners hebben meegespeeld om met dit herhaal advies te komen.

Ook kan de Adviesraad zich voorstellen dat de in 2015 geïntroduceerde marktwerking in de zorg vraagt om snelle en effectieve interventies van regisseurs in het sociale domein. In gewoon Nederlands: iemand moet ook "nee" kunnen zeggen tegen een markt die alles graag wil en kan verkopen. Marktwerking kan snel leiden tot omzetdenken. Aangezien het de gemeente is die de meeste zorg bij de decentralisatie betaalt, lijkt het de Adviesraad voor de hand te liggen dat de regiefunctie bij deze financier komt te liggen.

Naar aanleiding van deze ontwikkelingen en de geluiden die er ook landelijk zijn over de versnippering van de zorg, vele aanbieders en vele wisselende hulpverleners en de complexiteit wat betreft ketenpartners, maakt dat de Adviesraad pleit voor de inzet van

een regisseur die ervoor kan zorgen dat de samenwerking tussen verschillende partners beter verloopt. Een goede invulling van deze functie zou naar onze mening zorgen voor een kostenbesparing voor de gemeente en cliënten die beter en sneller worden geholpen. Het valt de Adviesraad op dat de functie van regisseur, zoals deze in Almelo gehanteerd wordt, niet beschikt over een doorzettingmacht.

Het ministerie pleit immers ook voor een regisseur die doorzettingmacht heeft: “De regisseur is verantwoordelijk voor het inventariseren van de gezinssituatie. Hij zorgt voor een integrale probleemanalyse, zorgt voor het opstellen van een integraal plan en voert de regie over de uitvoering van het plan. Hij doet dit samen met het gezin en andere betrokken professionals.

Een goede regisseur heeft doorzettingmacht. Hij mag opschalen als de zorg en ondersteuning niet wordt geleverd volgens de afspraken in het gezinsplan. Of afschalen als de zorg niet werkt. Ook de andere betrokken professionals hebben mandaat om te doen wat nodig is voor een gezin.”

Invulling regisseur in Almelo

Uit de ambtshalve reactie op ons advies van december 2022 blijkt volgende beschrijving van de regisseur:

Als coach binnen één van de wijkteams van deze gemeente onderzoek en inventariseer je de situatie van de inwoner in zijn geheel. Je brengt de hulpvraag en de probleemstelling in kaart en waar mogelijk bied je ambulante zorg. Je werkt nauw samen met ketenpartners en schakelt de juiste instanties in. Je werkt volgens de visie 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Ook werk je altijd vanuit de kracht van de inwoner.

Functie-eisen Wijkcoach Jeugd: voor deze functie is het noodzakelijk dat je:

- Beschikt over een afgeronde hbo-opleiding;
- SKJ geregistreerd bent;
- Ervaring hebt binnen een wijkteam als Jeugdprofessional of als Jeugdconsulent binnen een gemeente
- Beschikbaar bent voor 24 tot 36 uur per week

Over een doorzettingmacht en/of andere vormen van beslissingsbevoegdheden van een regisseur wordt in de ambtelijke reactie niet ingegaan. De Adviesraad is benieuwd naar de argumenten waarom in Almelo deze doorzettingmacht niet toegekend lijkt te worden aan de regisseur ondanks de voordelen die dit heeft voor zowel gemeente als cliënt en dit ook vanuit het ministerie wordt aangeraden.

De regisseur volgens de Adviesraad

Zoals in de aanhef gemeld pleit de Adviesraad voor een regiefunctie met een doorzettingmacht, dit volgt ook uit de beschrijving die door het ministerie is gedaan. Hij mag opschalen of afschalen als de zorg en ondersteuning niet wordt geleverd volgens de afspraken in het gezinsplan/ondersteuningsplan. Dit betekent dat een regisseur besluiten kan nemen die consequenties hebben voor de betrokken netwerkpartners zonder hiervoor eerst op te hoeven schalen naar een andere persoon (wat vertraging kan betekenen).

Doorzettingsmacht is nodig om zonder vertraging de juiste zorg en ondersteuning voor het gezin te kunnen organiseren. Bijvoorbeeld: de regisseur stopt de hulp die niet effectief is, of zet juist hulp in die tot dan toe nog niet voor het gezin beschikbaar was. De overige professionals krijgen van hun organisatie de vrijheid om te doen wat nodig is voor het gezin, zoals binnen de aanpak is afgesproken. Alleen met een mandaat kan het gezinsplan goed worden uitgevoerd. Dit komt zowel gemeente als cliënt ten goede.

De regisseur volgens het Nederlands Jeugd Instituut

In het sociaal domein is het nodig dat de samenwerkingspartners een gedeelde ambitie hebben en dat ieder van hen zich verantwoordelijk voelt voor het bereiken van die ambitie. Dat vereist onder andere dat partijen onderling goede afspraken maken, erop vertrouwen dat iedereen zich committeert aan de ambitie en dat er gedeeld leiderschap ontstaat. Een regievoerder opereert hierbij dus niet enkel vanuit doorzettingsmacht waarbij hij de leiding vasthoudt. Hij zorgt er vooral voor dat alle samenwerkingspartners verantwoordelijkheid tonen voor het geheel én hun eigen deel.

Of en hoe de samenwerking en gedeeld leiderschap van en tussen de ketenpartners en de gemeente is gerealiseerd in het Almelo is ons niet bekend. Bij de casusbespreking van de cliëntondersteuner bleek die afwezig.

De regisseur en de Hervormingsagenda

Bij de beoordeling of geboden hulp effectief of niet effectief is, vindt de regisseur steun bij de bewezen effectiviteit van de in te zetten methodieken en zorgvormen, zoals o.a. beschreven in het Actieplan Sociaal Beleid. De Adviesraad adviseert de gemeente Almelo geen zorg te verlenen die niet bewezen effectief is.

Op basis van een ander basisprincipe uit de decentralisatie, de eigen kracht van de cliënt, gaat de Adviesraad er van uit dat in het begeleidingsplan/ondersteuningsplan de naam en de bereikbaarheid van de regisseur vermeld staan. Opdat de cliënt, ingeval de hulp niet volgens plan verloopt, op eigen kracht bij de regisseur aan de bel kan trekken.

Advies: in de bij aanmelding te verstrekken folder “Rechtspositie cliënt” wordt de cliënt over de bevoegdheden van de regisseur geïnformeerd.

Interessant lijkt ons een oplossing die in den Haag is gekozen. Hier kan de cliënt melding doen ingeval de hulp vastloopt; op het mailadres: regisseurs@denhaag.nl. Zowel de cliënt als de gemeente heeft immers geen baat bij hulp die vastloopt omdat mogelijk op de langere termijn zorgkosten kunnen oplopen. Deze oplossing draagt naar onze mening bij aan vroegtijdig signaleren van knelpunten en van daaruit zorgen dat de juiste hulp wordt ingezet.

De regisseur in eerdere adviezen van de Adviesraad

Ook in het advies “Adviezen en vragen n.a.v. rapport van Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, d.d. 13 juli 2022 en in het advies “Advies m.b.t. Uitvoeringsplan Jeugd en WMO 2024” d.d. 18 maart 2023 hebben wij uw aandacht gevraagd voor de zwaarte van de functie van de regisseur. Alsook in het advies betreffende de rapportages in “Kwaliteit van feitenonderzoek rond de aanvraag van machtigingen voor uithuisplaatsingen” van 13 juli 2022.

Vanuit dit laatste advies over het feitenonderzoek vraagt de Adviesraad zich nog af of de regiefunctie in dit justitiële kader ook geldt. Of is dit geregeld in het protocol zoals beschreven in het Protocol Samenwerking GI's, RvdKB en Gemeente, Jeugdwet art. art 3.1, lid 5 art. 3.5, lid 3?

Tenslotte

De Adviesraad geeft u in overweging de zwaarte van de functie van de regisseur in de gedecentraliseerde zorgverlening te heroverwegen. De Adviesraad hoopt hierboven haar argumenten hiervoor duidelijk gemaakt te hebben. De Adviesraad is van mening dat als de regisseur kan beschikken over uitgebreidere bevoegdheden dit de zorgverlening ten goede zal komen. Zowel inhoudelijk als in financieel opzicht.

Met vriendelijke groet,

Adviesraad Sociaal Domein

Rita ter Hedde,
Secretaris

Mehmet Yelegen,
voorzitter

Bronnen

- Toezicht Sociaal Domein, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Regie in de samenwerking in het jeugddomein, Nederland jeugd Instituut, A. Donker e.a.
- Samen mee(r) doen, vanuit vijf dimensies naar één transformatie, Gemeente Almelo, 2014
- Diverse adviezen Adviesraad Sociaal Domein Almelo, 2022 - 2024
- Hervormingsagenda Jeugd 2023 - 2028, Rijksoverheid, juni 2023
- Rapportage Meldpunt 2024-1, Adviesraden Sociaal Domein, Zorgbelang Overijssel.
- Doorbraakroutes gemeenten bij vastlopende casuïstiek, Integraal werken in de wijk, 2023
- "Marktwerving in de zorg leidt tot verkwisting", Weten is meer dan meten, Reijngoud, E. Tonkens
- Advies gebruik folders uit: Gevraagd advies m.b.t. concept Wijziging beleidsregels Jeugdhulp 2019, november 2023, Adviesraad Sociaal Domein Almelo